

DORPSPLAN

2025 - 2030

GORSSSEL

Woord vooraf

Sinds 2008 is het de traditie om elke vijf jaar een dorpsplan op te stellen. Dit nieuwe dorpsplan voor de periode 2025-2030 is het resultaat van een samenwerking tussen inwoners, de dorpsraad, verenigingen en andere betrokkenen. Het bouwt voort op eerdere plannen, maar biedt ook een frisse blik op de uitdagingen en kansen die Gorssel de komende jaren vorm zullen geven. Nieuw voor dit dorpsplan is dat we de inwoners hebben gevraagd na te denken over Gorssel in 2050. Deze uitkomsten zijn terug te lezen op de website van de dorpsraad.

Het proces van totstandkoming kende obstakels. Bij de ontwikkeling van dit plan hebben we meermaals gezocht naar inwoners die wilden meedenken en meeschrijven. Hoewel er waardevolle bijdragen zijn geleverd, bleef de betrokkenheid in sommige fases achter bij de verwachtingen. Diverse inspraaksessies zijn georganiseerd om een breed draagvlak te creëren, maar niet alle groepen in ons dorp waren even goed vertegenwoordigd.

Ondanks enkele uitdagingen in het betrekken van alle groepen, biedt dit plan een helder kompas en een breed gedragen basis. In alle ontvangen input kwam duidelijk naar voren dat het behoud van jongeren in het dorp van groot belang is voor het dorp. Hier is geen apart hoofdstuk over opgenomen, omdat dit thema in veel hoofdstukken van het plan terugkomt. Een toekomstbestendig Gorssel vraagt dan ook om gezamenlijke inzet van inwoners, ondernemers, verenigingen en de gemeente.

Denkend aan Gorssel

Denkend aan Gorssel zien we een dorp dat in balans wil blijven. Een plek waar historie en moderniteit samenkomen, waar de natuur de ruggengraat vormt van ons dagelijks leven en waar het sociale hart klopt in de Hoofdstraat en omliggende buurten.

Gorssel is geliefd om zijn dorpse karakter, omgeven door een verscheidenheid aan landschappen. De aantrekkingskracht ligt niet alleen in het landschap, maar ook in de hechte gemeenschap en het brede aanbod van voorzieningen. Dit succes brengt ook uitdagingen met zich mee. De druk op voorzieningen groeit, de woningnood is merkbaar en de leefomgeving staat onder druk door veranderende behoeften en ontwikkelingen. Toch blijven we vasthouden aan onze kernwaarden: saamhorigheid, het koesteren van onze groene omgeving en de kwaliteit van leven.

Inhoudsopgave

1.	<i>Wonen en Leven</i>	Blz.1
2.	<i>Voorzieningen</i>	Blz.3
3.	<i>Zorg, Welzijn en Gezondheid</i>	Blz.5
4.	<i>Verkeer en Mobiliteit</i>	Blz.7
5.	<i>Natuur en Landschap</i>	Blz.9
6.	<i>Centrum en Economie</i>	Blz.11
7.	<i>Recreatie en Toerisme</i>	Blz.13
8.	<i>Energietransitie en Klimaatadaptatie</i>	Blz.15

1. Wonen en Leven

Wonen in Gorssel is meer dan alleen een huis hebben. Het gaat om een leefomgeving waarin mensen kunnen ontspannen, verbinden en samenleven in harmonie met de natuur. Gorssel heeft de uitdaging om het dorps- en groene karakter te behouden terwijl het inspelt op de woningbehoeften van haar inwoners.

Uitdagingen

- **Betaalbare woningen:** Een tekort aan betaalbare woningen dwingt lokale jongeren en starters het dorp te verlaten, wat leidt tot leegloop in verenigingen en dalende leerlingenaantallen op scholen.
- **Doorstroming:** Het gebrek aan appartementen en levensloopbestendige woningen voor senioren belemmert doorstroming en leidt tot een eenzijdige bevolkings-samenstelling met vertrekkende jongeren en blijvende ouderen.
- **Behoud winkelaanbod:** Een groeiend aantal bewoners kan leiden tot verschuivingen in het lokale winkelaanbod, waardoor de diversiteit en vitaliteit van winkeliers in het dorp onder druk komen te staan.
- **Beperkte bouwruimte:** Nieuwe woningen moeten zorgvuldig worden ingepast in de groene structuur om het unieke karakter van Gorssel te behouden.
- **Sociale cohesie:** De toename van nieuwe bewoners van buitenaf vraagt om extra inspanningen om hen te verbinden met de dorpsgemeenschap en bestaande inwoners.

Visie

Gorssel ontwikkelt een toekomstbestendig woningaanbod dat jong en oud, starters en doorstromers een plek biedt in het dorp. Het groene en landelijke karakter blijft leidend, met nadruk op inclusieve, duurzame woonvormen en het versterken van sociale samenhang. Daarnaast wordt actief ingezet op het behoud en de versterking van lokale voorzieningen en lokaal ondernemerschap.

Acties

- **Lokaal voorkeerbeleid en bescherming starterswoningen:** Geef lokale inwoners prioriteit bij woningtoewijzing door een lokaal voorkeursbeleid. Stel daarnaast anti-speculatieregels in voor starterswoningen zoals sociale koopconstructies met een vastgestelde verkoopprijs.
- **Gebalanceerde woningbouw:** Realiseer 180 nieuwe woningen die voldoen aan de lokale behoeften met een evenwichtige mix van starters-, levensloopbestendige en gezinswoningen.
- **Locatieontwikkeling:** Stimuleer optimaal gebruik van inbreidingslocaties en onderzoek de herontwikkeling van het Trefpunt voor betaalbare en compacte appartementen die aantrekkelijk zijn voor zowel jongeren als ouderen en bijdragen aan een gevarieerd woningaanbod.
- **Regio-overleg:** Werk samen met Epse en Eefde aan een regionaal woningbouwplan dat rekening houdt met lokale behoeften en groene zones beschermt.
- **Nieuwe bewoners verbinden:** Maak bestaande initiatieven zoals dorpsactiviteiten, buurtnetwerken, gorssel.nl en gemeenschappelijke ruimtes toegankelijker en zichtbaarder. Stimuleer de regionale grondhouding: klaarstaan voor een ander.

Gemeente Gorsse/
van 1795 tot 2005

2. Voorzieningen

De voorzieningen in Gorssel vormen het kloppend hart van het dorp. Ze versterken de leefbaarheid, sociale verbondenheid en economische kracht van de gemeenschap. Sportfaciliteiten, scholen, winkels en ontmoetingsplekken maken Gorssel tot een aantrekkelijke plek om te wonen en te bezoeken. Om deze voorzieningen ook in de toekomst relevant te houden, moeten ze worden gemoderniseerd en beter worden afgestemd op veranderende behoeften zonder hun unieke waarde te verliezen.

Uitdagingen

- **Verouderde voorzieningen:** Faciliteiten rondom de sporthal en de technische installaties van zwembad De Boskoele zijn verouderd en aan vervanging toe.
- **Continuïteit voorzieningen:** Tijdens renovatie en vernieuwing bestaat het risico dat activiteiten en functies stilvallen. Tijdelijke oplossingen zijn essentieel zodat er geen voorzieningen en verenigingen verloren gaan.
- **Toename van bezoekers:** De groei van toerisme en recreatie zorgt voor extra belasting van parkeerplaatsen, horecagelegenheden en openbare ruimtes.
- **Vrijwilligers:** Verenigingen hebben moeite met het vinden van bestuursleden en de vrijwillige brandweer zoekt naar versterking om inzetbaar te blijven.

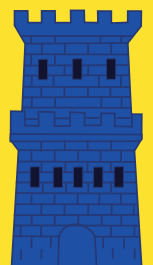
Visie

Gorssel werkt aan toekomstbestendige voorzieningen die aantrekkelijk zijn voor inwoners, bezoekers en toeristen. Het dorpscentrum blijft levendig met een gevarieerd aanbod van winkels, horeca en maatschappelijke functies. Door te investeren in modernisering en samenwerking blijven voorzieningen toegankelijk, relevant en waardevol.

Acties

- **Zwembad De Boskoele toekomstbestendig maken:** Realiseer bij nieuwbouw een zwembad in dezelfde opzet als nu, met wedstrijdbad, aparte duikkuil en kinderbad. Daarnaast is een veelgehoorde wens de toevoeging van een semi-overdekt therapeutisch bad, wat de aantrekkelijkheid vergroot voor gezinnen, ouderen en mensen met gezondheidsklachten.
- **Behoud een sporthal:** De behoefte aan een moderne en goed uitgeruste sporthal blijft bestaan. Gorssel heeft minimaal een volwaardige sporthal nodig die geschikt is voor diverse sportactiviteiten, inclusief zaalvoetbal.
- **Een centrale plek om samen te komen:** Behoud een ontmoetingsplek in het dorpscentrum die ruimte biedt voor sociale en culturele activiteiten. Dit moet een toegankelijke voorziening zijn waar inwoners van alle leeftijden elkaar kunnen treffen.
- **School centraal in het dorp:** Zorg ervoor dat de school centraal in het dorp blijft, zodat de school goed bereikbaar blijft en bijdraagt aan een levendig dorpscentrum.
- **Continuïteit van activiteiten waarborgen:** Werk samen met betrokkenen om passende tijdelijke locaties voor activiteiten en verenigingen te vinden tijdens renovatie of vernieuwing van publieke gebouwen.
- **Vrijwilligersnetwerk en samenwerking versterken:** Stimuleer de werving van bestuursleden en brandweervrijwilligers. Zet een platform op voor kennisdeling tussen verenigingen en ondersteun gezamenlijke initiatieven.

3. Zorg, Welzijn en Gezondheid

Gorssel is een dorp met een sterk gemeenschapsgevoel. Toch brengen vergrijzing, een groeiende zorgvraag en de uitdagingen voor jongeren en kwetsbare groepen nieuwe vraagstukken met zich mee. Het doel is een dorp waar iedereen – ongeacht leeftijd, achtergrond of beperking – actief kan deelnemen en zich gesteund voelt. Dit vraagt om betere zorg- en welzijnsstructuren, aantrekkelijke ontmoetingsplekken en activiteiten die de sociale samenhang versterken.

Uitdagingen

- **Vergrijzing:** De toenemende ouderdom van de bevolking brengt een groeiende behoefte aan zorg en ondersteuning met zich mee.
- **Eenzaamheid:** Ouderen, jongeren en kwetsbare groepen ervaren steeds vaker een sociaal isolement, wat invloed heeft op hun welzijn.
- **Beperkt zorgaanbod:** Het tekort aan zorgpersoneel vraagt om creatieve oplossingen om iedereen de hulp te bieden die nodig is.
- **Ondersteuning van jongeren en kwetsbare groepen:** Bestaande voorzieningen en activiteiten sluiten niet altijd aan bij de behoeften van jongeren. Daarnaast kan de toegankelijkheid en effectiviteit van ondersteuning voor inwoners met een laag inkomen, vluchtelingen en mensen met een beperking worden verbeterd.
- **Ontmoetingsplekken:** Er is behoefte aan centrale, betaalbare ruimtes waar inwoners samen kunnen komen voor activiteiten en sociale interactie

Visie

Gorssel wil een zorgzame en veerkrachtige gemeenschap zijn waarin inwoners betrokken zijn bij elkaars welzijn. Iedereen moet toegang hebben tot passende zorg, ontmoetingsplekken en activiteiten. Samenwerking tussen inwoners, zorgprofessionals, vrijwilligers en de gemeente is daarbij cruciaal. Groene en openbare ruimtes spelen een belangrijke rol bij het stimuleren van gezondheid, ontspanning en ontmoeting.

Acties

- **Innovatieve zorgvormen en samenwerking:** Ondersteun lokale zorgcoöperaties en bevorder de samenwerking tussen zorgprofessionals, vrijwilligers, mantelzorgers en inwoners door noaberhulp actief te stimuleren. Zorg voor een toegankelijke en laagdrempelige basiszorg waarbij de kracht van de gemeenschap wordt benut.
- **Toegankelijke ontmoetingsplekken:** Ontwikkel een beweegtuin en andere groene ontmoetingsruimtes die uitnodigen tot beweging en sociale interactie, met aandacht voor ouderen en mensen met een beperking.
- **Activiteitsaanbod voor alle leeftijden:** Continueer programma's zoals de Seniorensoos en breid het activiteitsaanbod uit met jeugdactiviteiten en andere laagdrempelige programma's die bijdragen aan een sterkere gemeenschap. Hierbij kan ook gedacht worden aan het aanbieden van 'natte gymlessen' bij de Boskoele.
- **Welzijnscoördinatie versterken:** Zorg voor het behoud van de welzijnscoördinator voor ouderen en breid deze rol uit met extra aandacht voor jeugd en jonge gezinnen.
- **Verbeterde openbare ruimte:** Zorg voor veilige trottoirs, goede verlichting en voldoende zitgelegenheid zodat iedereen zich gemakkelijk door het dorp kan bewegen.

4. Verkeer en Mobiliteit

Met de groei van het dorp en het toenemende aantal recreanten neemt de druk op de verkeersveiligheid en infrastructuur in Gorssel toe. Vooral het dorpscentrum en de toegangswegen vragen om aandacht en verbeteringen. Verkeersmaatregelen moeten zorgvuldig worden afgewogen om hinder te voorkomen en een positieve impact te hebben op veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid. Daarbij is aandacht nodig voor alle weggebruikers, inclusief leveranciers en bezoekers.

Uitdagingen

- **Verkeersveiligheid:** Drukke in het centrum en toegangswegen leidt tot gevaarlijke situaties voor voetgangers en fietsers.
- **Toegankelijkheid en bereikbaarheid:** Het toenemende aantal inwoners, economische activiteiten en bezoekers legt extra druk op de bestaande wegen, parkeerfaciliteiten en de algemene bereikbaarheid van het centrum.
- **Verkeersmaatregelen:** Slecht geplande ingrepen, zoals te steile verkeersdrempels, veroorzaken meer hinder dan verbetering. Zonder alternatieve routes blijven de verkeersbewegingen immers gelijk, maar neemt de overlast toe.
- **Onderhoud:** Trottoirs, verlichting en (zand)wegen hebben regelmatig onderhoud nodig om veilig en toegankelijk te blijven. Het fietspad langs de N348 verdient extra aandacht om veilig fietsverkeer te bevorderen.
- **Openbaar vervoer:** Door verkeersdruk dreigt de buslijn verplaatst te worden naar de rondweg wat de bereikbaarheid van het dorpscentrum vermindert.

Visie

Gorssel wil een verkeersveilig mobiliteitsnetwerk waarin inwoners, ondernemers en bezoekers zich makkelijk, groen en vlot kunnen verplaatsen. Goed onderhoud, slimme maatregelen, aandacht voor openbaar vervoer en operationele behoeften van lokale ondernemers staan centraal. Het verkeersplan moet veiligheid en bereikbaarheid verbeteren en hinder minimaliseren.

Acties

- **Verkeersontsluiting verbeteren:** Stel een meerjarenplan op voor de verkeersontsluiting van Gorssel, afgestemd op toekomstige woningbouwlocaties zoals Smitskamp, De Hogekamp en Gorssel-Noordoost. Betrek bewoners bij de planvorming en zorg voor veilige, logische verbindingen met de bestaande infrastructuur.
- **Infrastructuur verbeteren:** Verbeter het fietspad langs de N348 om veiliger en comfortabeler fietsverkeer te bevorderen.
- **Parkeerdruk verlagen:** Zorg voor gereguleerd parkeren rond drukke locaties, zoals bij J.A. de Vullerschool en museum MORE, zonder betaald parkeren in te voeren. Voorzie daarom het nog te bouwen MFA van voldoende parkeerplaatsen die wegvallen in het groen en maak efficiënt gebruik van de parkeerplaatsen bij More en het aangelegen restaurant.
- **Doordachte verkeersmaatregelen:** Zorg dat verkeersingrepen zorgvuldig worden afgewogen en alleen worden uitgevoerd als er een haalbaar alternatief is voor de verkeersstroom. Vermijd hinderlijke oplossingen zoals steile drempels en reguleer particuliere obstakels, zoals bloembakken, die het verkeersoverzicht belemmeren.
- **Openbaar vervoer verbeteren:** Werk samen met vervoerders zoals Arriva om buslijnen te behouden en elektrificatie van bussen te stimuleren.
- **Zandwegen beschermen:** Beperk de snelheid op zandwegen tot 30 km/u, voer regelmatig onderhoud uit en verbeter de waterafvoer om deze wegen toegankelijk te houden zonder het landelijke karakter te verliezen.

5. Natuur en Landschap

Gorssel wordt omringd door een uniek landschap van uiterwaarden, bossen en agrarische gebieden die essentieel zijn voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van het dorp. Het behoud en de versterking van deze natuurlijke rijkdom vragen om gerichte actie en samenwerking tussen inwoners, gemeente en andere betrokkenen.

Uitdagingen

- **Recreatiedruk:** Toenemende recreatie belast kwetsbare gebieden, zoals de uiterwaarden, met negatieve effecten op flora, fauna en biodiversiteit.
- **Vervuiling door recreatie:** Zwerfvuil, hondenpoep en verstorend gedrag van recreanten bedreigen een schone en veilige natuurlijke omgeving en hebben een negatief effect op flora, fauna en biodiversiteit.
- **Versnippering van natuurgebieden:** Gebrek aan ecologische verbindingen belemmert de migratie en verspreiding van flora, fauna en biodiversiteit.
- **Ruimtelijke druk:** Nieuwe bouwplannen aan de randen van het dorp zetten het open landschap, agrarische gronden en kwetsbare natuurgebieden onder druk.
- **Bestrijden exoten:** Japanse Duizendknoop vormt een bedreiging voor de lokale flora, fauna en biodiversiteit.
- **Beheersing soorten:** Jacobskruiskruid, de grote berenklauw, distels en ridderzuring verspreiden zich gestaag, wat vraagt om effectief beheer.

Visie

Gorssel wil een groen en levendig dorp blijven waar de natuur floreert en zowel inwoners als bezoekers bewust bijdragen aan het behoud ervan. Biodiversiteit stimuleren, natuurlijke verbindingen herstellen, duurzaam beheer van agrarische landschappen ondersteunen en recreatie begeleiden zijn essentieel om natuurbehoud en toegankelijkheid te waarborgen.

Acties

- **Recreatiedruk en vervuiling verminderen:** Ontwikkel een bezoekersplan met duidelijke routes en zones om kwetsbare gebieden te beschermen. Continueer opruimacties van Vaste Prik en informeer recreanten over hun eigen impact op het milieu en het belang van natuuronderhoud.
- **Biodiversiteit bevorderen:** Creëer een geschikt leefgebied voor vogels, insecten en vleermuizen door tuinen, dorpsranden en buitengebied te verbinden met groene overgangen. Betrek en enthousiasmeer inwoners voor een biodivers dorp door middel van voorlichting en lezingen.
- **Soorten beheersen:** Blijf Gorssel Japanse Duizendknoop Vrij ondersteunen en zet in op preventieve maatregelen om verspreiding te voorkomen. Betrek inwoners bij het blijvend onderhouden van vrijgemaakte gebieden. Zet daarnaast in op de effectieve beheersing van andere verspreidende soorten.
- **Duurzame landbouw ondersteunen:** Werk samen met de Gorsselse boeren om over te schakelen naar ecologische landbouw en het behoud van het open landschap in het buitengebied.
- **Landschapsbeheer versterken:** Werk samen met boeren en natuurorganisaties om heggen, poelen en ecologische verbindingen te herstellen en duurzaam te onderhouden. Onderhoud moet een integraal onderdeel zijn van het landschapsbeheerplan om blijvende resultaten te garanderen.
- **Bomenwerkgroep oprichten:** Behoud en verjonging van oude bomen zijn belangrijk voor het dorpsbeeld. Een bomenwerkgroep kan het bomenbeleid bewaken in samenwerking met de Bomenstichting Achterhoek.

6. Centrum en Economie

De lokale economie van Gorssel strekt zich uit over het hele dorp en de omliggende gebieden, met het centrum als levende kern. Een divers winkelaanbod, voorzieningen, horeca, evenementen, zorg- en dienstverlenende bedrijven, ambachtelijke ondernemers en agrarische bedrijven zorgen voor een vitaal dorp. De economische vitaliteit is echter niet vanzelfsprekend vanwege veranderende regelgeving, verschuivend consumentengedrag en een groeiende toeristenstroom. Tegelijkertijd biedt de unieke charme van Gorssel kansen om zowel het centrum als de bredere lokale economie te versterken en economisch toekomstbestendig te maken.

Uitdagingen

- **Diversiteit winkelaanbod:** Steeds meer winkels verdwijnen of veranderen van functie, wat de aantrekkelijkheid van het dorpscentrum kan verminderen.
- **Behoud van dorpsidentiteit en erfgoed:** Het karakteristieke dorpsbeeld met historische gebouwen en de unieke uitstraling van Gorssel dragen bij aan de aantrekkelijkheid van het dorp. Het is van belang deze identiteit te behouden en tegelijkertijd inwoners bewust te maken van het belang van cultureel erfgoed.
- **Behoud van groen:** De grote bomen in het centrum kampen met een tekort aan zuurstof en voedingsstoffen door de toenemende verharding en parkeerdruk.
- **Verkeersveiligheid en bereikbaarheid:** Toegenomen verkeersdruk in en rond het centrum belemmert de doorstroming en parkeermogelijkheden, met gevolgen voor de veiligheid van voetgangers en fietsers. Tegelijk dreigt de aanleg van een comfortabel fietspad langs de N348 fietsers uit het centrum weg te trekken, wat ten koste kan gaan van de levendigheid en bereikbaarheid van het dorpshart.
- **Samenwerking:** Het potentieel van samenwerkingen tussen horeca, winkels en toeristische initiatieven wordt nog niet volledig benut.

Visie

Gorssel wil een levendig en toekomstbestendig dorpscentrum behouden waarin winkels, horeca en ondernemers kunnen floreren. Het dorp blijft aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers met een divers winkelaanbod en een sterke lokale economie. Door slim ruimtegebruik, versterking van het ondernemersklimaat en behoud van de groene omgeving wordt gewerkt aan een vitaal Gorssel.

Acties

- **Behoud van bomen en groen:** Aanpassen van de inrichting van het centrum zodat de grote bomen voldoende zuurstof en voedingsstoffen krijgen, bijvoorbeeld door minder verharding en meer groene zones.
- **Ontmoetingsplekken verbeteren:** Ontwikkel toegankelijke centrale locaties, zoals een vernieuwd dorpsplein, groenvoorziening en betere parkeermogelijkheden.
- **Fietsverkeer stimuleren:** Zorg ook voor aantrekkelijke routes door het dorp om fietsers te blijven trekken en het centrum bereikbaar en levendig te houden.
- **Gevarieerd winkelaanbod:** Stel een actieplan op met lokale ondernemers om diversiteit in het winkelaanbod te behouden.
- **Samenwerking gemeente:** Structureel overleg tussen ondernemers, dorpsraad en gemeente blijft nodig om economische uitdagingen effectief aan te pakken.
- **Bescherming dorpsbeeld en erfgoed:** Ontwikkel richtlijnen voor behoud en versterking van het historische dorpskarakter. Streef naar passend behoud van karakteristieke gebouwen en een evenwichtige combinatie van nieuwbouw en behoud van erfgoed.

7. Recreatie en Toerisme

Met jaarlijks ruim 150.000 bezoekers is Gorssel een populaire bestemming. De wandelroutes, het pontje en het gebied langs de IJssel trekken zowel dagjesmensen als langer verblijvende gasten, terwijl Museum MORE het dorp op de kaart heeft gezet als toeristische trekpleister. Daarnaast wordt Gorssel gezien als de toegangspoort tot de Achterhoek. Om bezoekers te blijven aantrekken, is het cruciaal de naamsbekendheid te behouden en te versterken. Hoewel dit economische kansen biedt, brengt het ook uitdagingen met zich mee, zoals de toenemende druk op natuurgebieden, beperkte faciliteiten en de noodzaak om het unieke dorpskarakter te behouden.

Uitdagingen

- **Balans tussen natuur en toerisme:** De aantrekkelijkheid van Gorssel mag niet ten koste gaan van de natuur en leefomgeving.
- **Beperkte faciliteiten:** Recreanten en toeristen vragen om meer voorzieningen, zoals parkeerruimte, bewegwijzering en informatiepunten.
- **Behoud en vernieuwing van culturele identiteit:** Gorssel heeft een rijke historie en tradities, maar het is een uitdaging om deze zowel te behouden als aantrekkelijk te maken voor nieuwe generaties en bezoekers. Evenementen en herdenkings-activiteiten moeten vernieuwend blijven om zowel de lokale gemeenschap als toeristen te blijven boeien.
- **Kunstenaarsdorp promoten:** Gorssel heeft een sterke culturele pijler in Museum MORE, maar het dorp wordt nog niet breed erkend als een cultureel trefpunt. Dit vraagt om meer beeldende kunst en culturele evenementen in de openbare ruimte.
- **Divers publiek aantrekken:** Het toeristisch aanbod richt zich grotendeels op oudere bezoekers. Er is ruimte voor arrangementen en activiteiten die een breder publiek aanspreken.

Visie

Gorssel streeft naar duurzaam toerisme dat de natuur en het dorpskarakter versterkt. Met een focus op kunst, natuur en cultuur wil het dorp bezoekers trekken die bijdragen aan de gemeenschap, terwijl de impact op natuur en leefbaarheid beheersbaar blijft.

Acties

- **Profilering als kunstenaarsdorp:** Ontwikkel een kunstroute in samenwerking met Museum MORE en de Gorsselse Kunstkring (GKK) en plaats kunstwerken in het dorp. Organiseer een jaarlijks kunstfestival of culturele evenementen.
- **Uitbreiding toeristische voorzieningen:** Verbeter wandel- en fietsroutes met extra rustpunten en duidelijke bewegwijzering. Werk samen met lokale ondernemers om voorzieningen zoals fietsverhuur en picknickplaatsen te realiseren.
- **Diversiteit in aanbod:** Creëer toeristische arrangementen die natuur, kunst, culinaire stops en lokale producten combineren. Richt je op een breed publiek, waaronder gezinnen en jongere bezoekers.
- **Duurzaam toerisme:** Zorg dat toerisme niet ten koste gaat van de natuur door druk te spreiden met duidelijke parkeervoorzieningen aan de randen van het dorp.
- **Culturele tradities versterken:** Organiseer herdenkingsactiviteiten en jaarlijkse evenementen die geschiedenis, kunst en gemeenschapszin combineren.
- **Natuurvriendelijke recreatie bevorderen:** Ontwikkeling van gedragscodes voor recreanten, betere bewegwijzering en informatieborden bij natuurgebieden. Dit zorgt voor bewust recreatiegedrag met respect voor natuur en grondeigenaren.

8. Energietransitie en Klimaatadaptatie

Klimaatverandering en de energietransitie vormen belangrijke uitdagingen voor Gorssel. Het veranderende klimaat vraagt om maatregelen die ons dorp weerbaarder maken tegen extreme weersomstandigheden zoals hevige regenval en droogte. Tegelijkertijd willen we stappen zetten naar een duurzame energievoorziening. Dat vraagt om praktische keuzes op het gebied van waterbeheer, vergroening, isolatie en energieopwekking.

Uitdagingen

- **Beheer van bestaande woningen:** Naast nieuwbouw is het belangrijk bestaande woningen te verduurzamen en te moderniseren naar de veranderende behoeften.
- **Energietransitie:** De overstap naar duurzame energiebronnen vraagt om collectieve actie en infrastructuur.
- **Energiearmoede:** Energiearmoede is een groeiend probleem, waarbij huishoudens moeite hebben met stijgende energiekosten.
- **Waterbeheer:** Overstromingen en droogte vereisen verbeteringen in de waterafvoer en -opslag. Ook waterkwaliteit en het bewust omgaan met watergebruik verdienen aandacht om toekomstige problemen te voorkomen.
- **Bewustwording:** Niet alle inwoners zijn betrokken bij of overtuigd van de noodzaak van verduurzaming of voelen zich betrokken bij de energietransitie en klimaatadaptatie.

Visie

Gorssel wil een duurzaam dorp zijn waarin iedereen bijdraagt aan een groenere leefomgeving, energiebesparing en de opwekking van schone energie. Tegelijkertijd streven we naar een inclusieve aanpak, waarbij iedereen – ongeacht financiële mogelijkheden – toegang heeft tot duurzame oplossingen.

Acties

- **Vergroening en waterbeheer:** Leg wadi's en waterdoorlatende bestrating aan in openbare ruimtes en breid het groen in de dorpskern uit met bomen en beplanting om wateroverlast en hittestress te verminderen. Stimuleer inwoners hun tuinen te vergroenen en te ontharden, bijvoorbeeld met minder tegels en meer planten.
- **Versterking van het elektriciteitsnet:** Samen met de gemeente en netbeheerder inzetten op een sterker elektriciteitsnet om de groeiende vraag van zonnepanelen en warmtepompen op te vangen.
- **Slim energiegebruik bevorderen:** Inwoners stimuleren om elektrische apparaten, zoals wasmachines en drogers, overdag te gebruiken als de zon schijnt. Dit helpt om pieken in energieopwekking direct te benutten.
- **Ondersteuning van inwoners:** In samenwerking met LochemEnergie en Energieloket Lochem bewoners informeren en ondersteunen bij energiebesparing en duurzame energie-oplossingen, met specifieke aandacht voor huishoudens met een beperkt budget.
- **Duurzaam bouwen en nieuwbouw:** Zorg dat nieuwbouwwoningen energieneutraal zijn en voorzien in duurzaam waterbeheer, bijvoorbeeld door regenwateropvang en groene erfafscheidingen. Moedig ook innovatieve en ruimte-efficiënte woonvormen aan, zoals innovatieve woonvormen en woningsplitsing.
- **Bewustwording:** Informatieavonden en workshops voor inwoners over energiebesparing en duurzame keuzes in samenwerking met LochemEnergie en Energieloket Lochem.

Hoe nu verder?

Het Dorpsplan Gorssel 2025-2030 is een routekaart naar een toekomstbestendig dorp. We roepen alle inwoners, ondernemers en verenigingen op om, samen met de dorpsraad en gemeente, bij te dragen aan de uitvoering van dit plan. Met ieders inzet blijft Gorssel een fijne plek om te wonen, werken en recreëren.

Daarnaast biedt dit plan kansen voor verdere versterking van de sociale cohesie, onder meer door gebruik te maken van subsidiemogelijkheden bij gemeente en provincie.

Wil je bijdragen of heb je ideeën?

Neem contact op met de dorpsraad via info@dorpsraadgorssel.nl

Bijzondere dank

Bijzondere dank gaat uit naar de inwoners die actief hebben meegedacht en meegeschreven aan dit dorpsplan, in het bijzonder Cees van Doorn, Hans Hoetink, Joke Lubberdink, Jasper Pott, Andrea van Schie en Eric Suyten voor hun inzet, inhoudelijke bijdragen en doorzettings-vermogen gedurende het proces.

Mette de Jong en Wilja Klein Teeselink danken we voor hun inspanningen bij het samenbrengen en bundelen van de teksten. Jip Ott verdient dank voor de verzorging van de opmaak van dit plan.